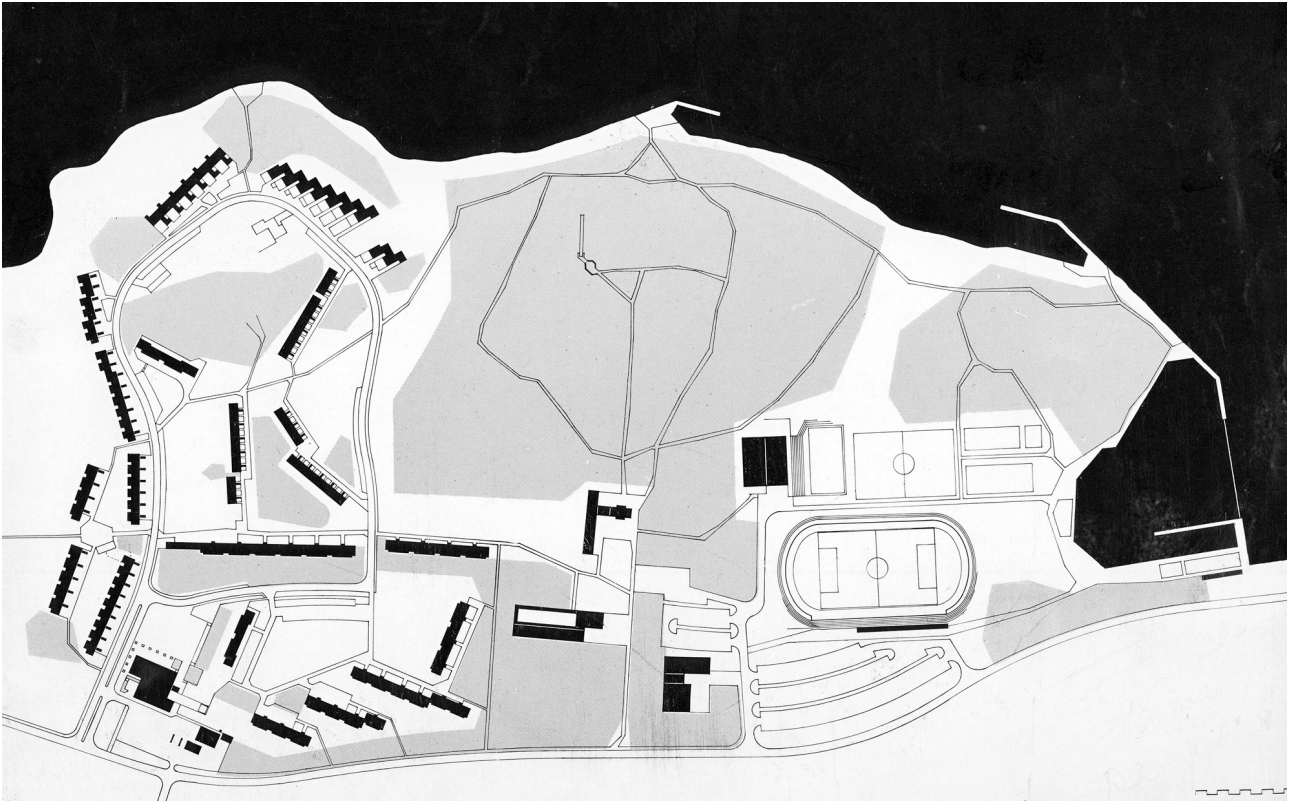




Ahti Korhosen ja Erik Kråkströmin Espoon Lähderannan suunnitelma 1964. Arkkitehtuurimuseon arkisto.

Ahti Korhonen, yhdyskuntasuunnittelun opettaja

Aura Vilkuna

Ahti Korhonen (1921–2010) oli sekä rakennus- että aluesuunnittelija. Kaavasuunnitteluun keskittynyt yhteistyö arkkitehti Erik Kråkströmin kanssa kesti yli vuosikymmenen ja tuotti toimeksiantoja ympäri Suomen. Korhonen vaikutti yhdyskuntasuunnittelun kehitykseen vuosikymmenten ajan myös opettajana. Hän toimi Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosastolla asemakaavaopin apulaisprofessorina ja myöhemmin yhdyskuntasuunnittelun professorina 1965–1988.

Pikkutarkkana ja kokonaisvaltaisena suunnittelijana tunnettu Korhonen valmistui arkkitehdiksi 1948. Korhonen avusti Erik Kråkströmiä ja Yrjö Lindegreniä Helsingin keskustasuunnitelmassa 1950-luvun alussa. Kråkströmillä ja Korhosella oli sen jälkeen yhteinen kaavasuunnitteluun keskittynyt arkkitehtitoimisto 1954–1966.

Yhteistyö Erik Kråkströmin kanssa

Hyvinkään keskustan asemakaavakilpailu oli ensimmäinen yhteinen projekti. Vaikka kaksikko jäi kilpailussa toiselle sijalle, Hyvinkään kaupunki tilasi heiltä työn toteuttamisen. Espoon Lähderannassa arkkitehdit suunnittelivat asuinalueen kaavoituksen ja rakennukset. Yhtenäinen Lähderanta on esimerkki asumalähiön keuhkomalli-kaavoituksesta, jossa autoliikenne ja kevyt liikenne on erotettu toisistaan.

Korhonen ja Kråkström voittivat Käpylän puutaloalueen aatekilpailun 1960. Kilpailuohjelmassa esitettiin vanhojen puutalojen korvaamista uusilla rakennuksilla, mikä käynnisti julkisen polemiikin puutaloalueen säilyttämisen puolesta, eikä kaavaa koskaan uudistettu kilpailuohjelman mukaisesti.

Viimeinen Korhosen ja Kråkströmin yhteinen työ oli 1968 vahvistettu Matinkylän osayleiskaava, jonka suunnittelu alkoi 1958. Matinkylän suunnittelu päättyi Korhosen ja Kråkströmin kannalta ristiriitaisesti: kaksikon jo hyväksytyn suunnitelman syrjäytti Espoon yleiskaavaryhmän tiiviimpään aluerakentamiseen perustunut kaava. Tapaus on esimerkki asuinaluesuunnittelun murroksesta, jossa rakennusyhtiöt ja rahoittajat alkoivat määrittää kaupunkisuunnittelua aiempaa enemmän. Matinkylän parissa koettu pettymys johti osaltaan siihen, että Korhosen työ painottui sen jälkeen opetustehtäviin. Korhosen ja Kråkströmin työ Matinkylän kaavoituksen parissa päättyi 1968 ja työ siirtyi arkkitehti Simo Järviselle.

Ura opettajana

Itsenäisiä kaavoitustöitä Korhonen teki ainakin Suonenjoelle, Keravalle, Helsingin Vartioharjuun, Luopioisiin sekä Kemiin. Yhdessä veljensä, arkkitehti Esko Korhosen ja Kråkströmin kanssa suunnitellun Raahan keskustan asemakaavan lisäksi hän suunnitteli myös oman toimistonsa nimissä kaksi yleiskaavaa Raahen, ensimmäisen vuonna 1965 ja toisen 1979. Korhonen piti omaa arkkitehtuuri-toimistoaan uransa loppuun asti.



Raahan keskustan uutta asemakaavaa ja siitä laadittua pienoismallia tarkastelemassa kaupunginjohtaja Reinilä, pormestari Kölhi sekä kaavaehdotuksen laatijoista arkkitehdit Esko ja Ahti Korhonen, 1964.

Kuva: Museovirasto, Journalistinen kuva-arkisto JOKA.

Korhonen aloitti Teknillisen korkeakoulun opettajana arkkitehtuurin osastolla 1961, toimi asemakaavaopin apulaisprofessorina 1965–1973, yhdyskuntasuunnittelun professorin viranhoitajana 1973–1975 sekä professorina 1975–1988. Akateemisen uran myötä hän siirtyi kaavoituskilpailuisa palkintolautakunnan puolelle. Korhonen kuului Arkkitehti-lehden toimitukseen 1960–1962 ja Yhdyskuntasuunnittelun seuran varapuheenjohtajana (1965) ja puheenjohtajana (1967–1968) hän toimitti Yhdyskuntasuunnittelu-lehteä.

Valikoitujen kaavatöiden luettelo

- Espoon Otaniemen asemakaavakilpailu 1949 (lunastus).
- Suonenjoen yleis- ja asemakaava (erittely, Meurman) 1950–68.
- Helsingin yliopiston Viikin alueen järjestelykilpailu Esko Korhosen kanssa 1951 (lunastus).
- Hyvinkään keskusta-alueen kaavoituskilpailu Erik Kråkströmin kanssa 1954 (toinen palkinto).
- Hyvinkään keskustasuunnitelma Erik Kråkströmin kanssa 1954–57.
- Matinkylän osayleiskaava, kaavarunko- ja asemakaavaluonnos Erik Kråkströmin kanssa 1958–68.
- Helsingin Käpylän puutaloalueen aatekilpailu Erik Kråkströmin kanssa 1960 (ensimmäinen palkinto).
- Kouvolan keskustan asemakaavakilpailu Erik Kråkströmin kanssa 1961 (toinen palkinto).
- Tornion asemakaavakilpailu yhdessä Erik Kråkströmin kanssa 1962 (toinen palkinto).
- Vaasan yleiskaava ja keskeisten osien asemakaava Erik Kråkströmin kanssa 1960–68.
- Raahan vanhan kaupungin saneeraus 1962–66.
- Espoon Lähderannan asemakaava Erik Kråkströmin kanssa 1964 (1961–66, 1978).

- Raahen keskustan asemakaava Erik Kråkströmin ja Esko Korhosen kanssa 1964.
- Keravan Kurkelan alueen ja pientaloalueen asemakaava Erik Kråkströmin kanssa 1964–77.
- Lapuan yleis- ja asemakaava Erik Kråkströmin kanssa 1964–76.
- Helsingin Niemenmäen asemakaava, Helsinki Erik Kråkströmin kanssa 1965.
- Pietarsaaren keskus, kutsukilpailu yhdessä Erik Kråkströmin kanssa 1965 (toinen palkinto).
- Luopioisten Aitoon taajaman rakennuskaava 1966–68.
- Kemin Veitsiluodon yleiskaavaluonnos ja uuden asuntoalueen suunnitelma 1967.
- Helsingin Vartioharjun yleissuunnitelma (kaavarunko) 1970–76.
- Parikkalan asemakaavakilpailu 1974 (lunastus).
- Raahen yleiskaava 1976–79.

Arkkitehdin itsensä laatimaa, koko uran kattavaa työluetteloa ei ole ollut käytettävissä tämän työn pohjana, vaan tiedot on koottu eri lähteistä.

Kirjoittaja

Filosofian maisteri Aura Vilkuna toimi tekstiä kirjoittaessaan tutkimusharjoittelijana Arkkitehtuurimuseossa. Sen jälkeen hän on työskennellyt mm. kokoelma-amanuenssina Espoon modernin taiteen museo EMMAssa.

Artikkeli on julkaistu 2019.

Lähteet

Arkkitehtuurimuseon arkisto.

Hankonen, Johanna 1994. *Lähiöt ja tehokkuuden yhteiskunta: Suunnittelujärjestelmän läpimurto suomalaisten asuntoalueiden rakentumisessa 1960-luvulla*. Espoo; Helsinki: Otatieto; Gaudeamus.

Kivilaakso, Aura 2017. *Suojelevat sanat: Puu-Käpylän kaavoituskiista esimerkkinä vaikuttavasta kulttuuriympäristön asiantuntijaviestinnästä*. Turku: Turun yliopiston julkaisuja.

Liesto, Matti 1988. *Teknillinen korkeakoulu 1908–1988*. Hämeenlinna: Karisto.

Maisala, Pertti 2008. *Espoo – oma lukunsa*. Espoo: Espoon kaupunki.

Suomen rakennustaiteen seuran haastattelut: Arkkitehti, professori Ahti Korhosen haastattelu 7.10.1999, haastattelijana arkkitehti Pekka Pakkala.